

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A gyermekölés.

Irta: Némethy Ferencz csendőrszázados.

Gyermekölés nemcsak az embereknél, hanem az állatoknál is előfordul. Megfigyelték ugyanis, hogy néha a disznók, farkasok, macskák, patkányok, krokodilusok felfalják magzataikat.

Az anyaszeretet a nőnél mindjárt a szülés után megnyilvánul ugyan, de eleinte nem oly kifejezetten, mint később. Az anyaság érzete a művelődés alacsony fokán álló népeknél különféle körülmények által befolyásolható. Ott, ahol a nő a férfi rabszolgája, némelyik tudományos kutató nézete szerint, az anya azért öli meg lánygyermekét, hogy az saját nyomoruságos sorsára ne jusson, míg a férfigyermekek felneveltetnek. Egyes nomád népeknél az anyák ujszülött gyermekeiket a nemre való tekintet nélkül ölik meg. Az anyaszeretet önzésből eredő hajlam. Az anya, kinek testéből és véréből alakult ki a gyermek, könnyen juttat arra a meggyőződésre, hogy joga van annak élete felett szabadon rendelkezni. Azon népeknél, melyeknek jogszolgáltatása hiányos, az anyaszeretet ilyenmü sajátlagos tévelygése szabadon kifejlődhetett. Törökországban és Chinában nem büntetik a gyermekölést.

Ausztráliában megölik a fattyugyermekeket, mert azok felnevelésével senki sem törődik és mert az anya nem házasodhatna, ha a gyermek életben maradna. A mongolnő, ha teherbe esik, megházasodik, vagy megöli, esetleg elhajtja magzatját. Tahitiben az apának joga van a gyermeket megölni, az indiánusoknál az anyának.

A gyermekölésre túlnyomórészt hajadonok vetemednek, kik függő helyzetben vannak, vagyontalanok és a műveltségnek alacsony fokán állanak. Házi és gazdasági cselédek gyakran követik el ezen bűncselekményt.

A gyermekölés *indító okai* lehetnek:

a) *Hurag* a gyermek iránt, kit az anya a szülés előidézte fájdalmak okozójának tart.

b) *Aggodalom* a gyermek eltartásából és felneveléséből előálló költségek mikénti előteremtésére nézve. Nyomortól vagy nélkülözésektől való félelem.

c) *Szégyenérzet és félelem a szülők huragjától.*

d) A gyermek természetes apja iránti *gyűlölet*, mely érzés a gyermekre is átruházható.*

Vannak azonban nemesebb érzelmek is, melyek az anyát a gyermek megölésének elhatározására bírhatják, így pl. az, hogy a gyermek ne kerüljön idegen kézbe, hogy az a reá várando rossz sorsától megszabaduljon.

Az anya annál könnyebben batározza el magát gyermekét megölni, minél kevesebb kilátása van magán segíteni.

Mindezen előfeltételek a házasságon kívüli szüléseknel természetesen fokozottabb mérvben vannak meg, mint a törvényes házasságban élőknel és az előbbieknél ismét gyakoribbak az elsőszülésnél, mint azoknál, kik már többször szültek.

A terhes nő kedélyállapota az elhatározást szintén befolyásolja és az attól függ, el volt-e készülve a lebetegedésre vagy az minden velejáró gondjával váratlanul lepte meg. Köztudomásu ugyanis, hogy számos terhes nő a teherbejítés idejéről nem képes biztos felvilágosítást adni.

Hülye, korlátolt, gyengeelméjü lányok, kik először szülnek, a gyermekölésre leginkább viseltetnek bajlandósággal.

Példa erre egy 29 éves hajadon, korlátolt szellemi képességekkel, ki — állítása szerint — gazdájának fiával csak egyszer közösült nemileg. Azt, hogy más állapotban van, állítólag csak a terheesség második felében vette észre, de akkor is azon hiszemben volt, hogy a terhes állapot eltart egy évig is.

Midőn vajudni kezdett, azt gondolta, hogy görcsök lepték meg, kiment az árnyékszékre és ott szült. A gyermeket azonnal megölte, szétdarabolta, aztán a vért felmosta s a hullarészeket egy szekrényben rejtette el. Később tagadta ugyan, hogy a feldarabolásnál kést használt volna és arra sem akart visszaemlékezni, hogy a hullát bová dugta el, azonban nem volt valószínű, hogy emlékező tehetsége őt cserben hagyta volna.

Ezen eset igen jellemző. A nő nem titkolta terheességét, a szülés váratlanul lepte meg és csak az ezt követő izgatottság hatása alatt határozta el magát a gyermekölésre.

Hülyéknél a tett végrehajtása erőszakosabb.

Egy 23 éves könnyűvérü, de hülye napszámosnő szabad ég alatt szült és a gyermeket mindjárt megölte olykép, hogy azt fojtogatta, fejét kövel betörte és a testét ütögette.

A hullát a nádasban rejtette el, aztán lefeküdt és

* Lásd a magzatelhajtás indoklását.

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereket és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón oszkoztottnak. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

A király bevonulása Szerajevóba.

A szerajevói polgármester üdvözli a királyt.

A király látogatása Boszniában.

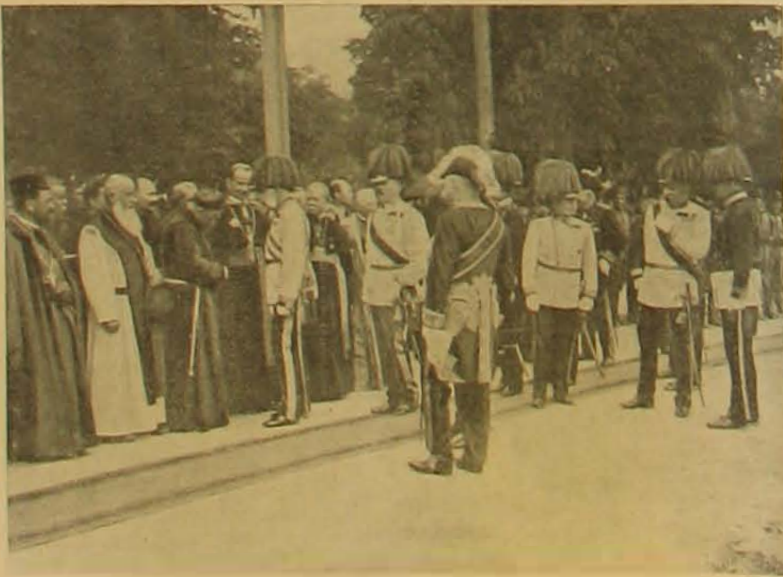

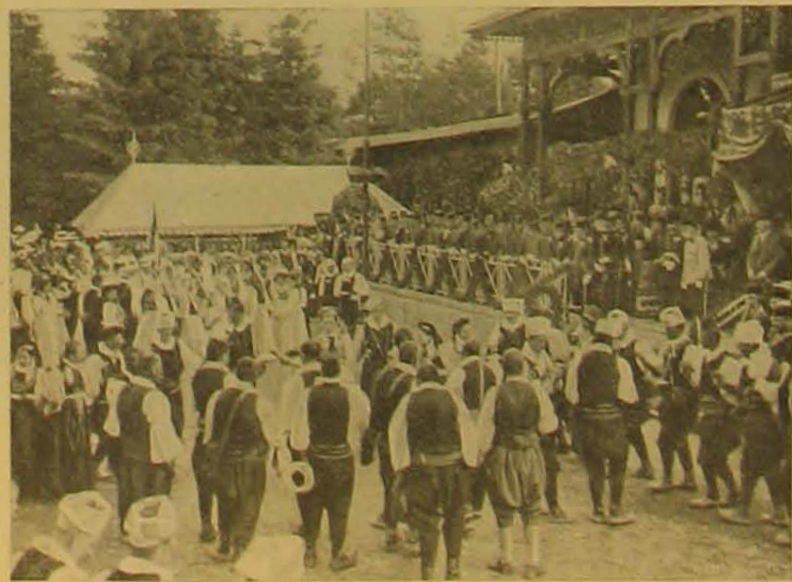
Naranta szálló Mosztáiban, hol a király szállva volt.

A bazár Szarajevóban a király fogadásakor.

A szarajevói pályaudvaron a különböző felekozetek képviselői üdvözlik a királyt.

Népünnpély Hidszében a király tiszto'otére.

A király látogatása Boszniában.

kezdését vette, de még befejezést nem nyert. Nem szükséges, hogy lélegzetet vett légyen. A szülés utáni időpontnak, mit a törvény szövege „közvetlenül”-nek jelez, meghatározása adott esettől függ. Ezen időn belül az anya cselekményei a szülés okozta izgalmak hatása alatt be van folyásolva és ezért az hosszabb vagy rövidebb ideig tartó lehet. Ezen állapot megszűntével a cselekmény enyhébb megítélése megszűnik és gyilkosságának vagy emberölésnek minősül a cselekmény, mint pl. ez a Budapesten 1887-ben elkövetett esetben történt, melyet Konutányi Géza, a „Nevezetesebb bűnesetek tára” IV. kötetében „Bűnös vagy beteg” fejezetben tárgyalt.

A gyermekölésnél enyhítő körülmény az anya megzavart öntudata. A tárgyi tényálladékokat képező törvénytelen gyermeknek életképesnek kell lennie, vagy élve kellett születnie, mit orvosszakértők határoznak meg. Ezt az anyának tudnia kellett, mert ha teszem fel a gyermeket halottnak hitte és a személgödörbe dobta, akkor csak gondatlanság forog fenn. Ölés előre megfontolt szándékkal akkor is fennáll, ha pl. az ujeszületnek nem adnak táplálékot és magára hagyják stb., mely esetben a BTK. 287. §-a lép érvénybe.

Mai nap, midőn minden téren humanus alkotásokat látunk, midőn a gyermekvédelemről törvény és társadalom vállalva gondoskodik, a csendőr se feledkezzék meg a kisedekről, kik sokkal inkább rá vannak szorulva az oltalomra, mint a felnőttek, mert tehetetlenek.

Ez egyike a csendőrség emberbaráti tevékenységének.

Adatok a nemi rendellenességek kérdéséhez.

Irta: dr. R. Ebmer gráci ügyész. Magyarra átdolgozta: *.

3. Fajtalanság. (Végo.)

Ezen büntett elég ritka esetei általában véve egyforma típusokat mutatnak.

Pajtások, főképpen azonban idősebb férficolédek által a nemi életre vonatkozólag felvilágosított kamaszkorban levő gyerekek, kik nem mernek a másik nemhez közelíteni, a mindég erősebben fellépő s mások izgató elbeszélései és saját fantáziájuk által feltűzött nemi ösztönüknek ellenállni nem tudván, rendszeren egy fiatal tevénytörzst — ritkábban egy fiatal kanczát — használnak felizgatott vágyaik kielégítésére.

Ettől eltérő esetek csak igen ritkán mutatkoznak.

Az egyik esetben, mely szadisztikus irányzatot is mutat, a tettes egy tyukot használt, miután azt azon helyen megkopasztotta, mely helyen a tollak tervének keresztülvitelét nem gátolták. Ezen hely tettes által azonkívül egy késsel még föl is vágatott.

Tettes a nyomozás során eleinte ugyan tagadásban volt, de a vizsgálat kiderítette, hogy ruhája és fehéreneműje a nemi szervek közelében állatúrral van tele s ezen helyeken azonkívül tyuktollrészek is találhattak, mely bizonyítékok sulya alatt azután beismerésre adta magát.

A következő esetnek humoros oldala is van.

Egy idősebb özvegy parasztember gazdasszonyával — ki egyébként gazdájának mindenben szolgálatára állott — meghasonlott. Tetten éretett, midőn egy fiatal emsével fajtalankodott. A gazdasszony — kinek erkölcsi felbátorodásához látszólag egy adag féltékenység is vegyült, feljelentette gazdáját, ki botrányos tettét beismerve, azzal védekezett, hogy a disznó oly *kérvén* nézett rá, hogy a dolgot nem bírta tőle megtagadni.

Valószínű azonban, hogy egy babonás néphit képezte ezen, különben teljesen érthetetlen cselekmény minden okát.

A néphit szerint ugyanis bizonyos nemi betegségek csak akkor gyógyulhatnak, ha a beteg férfi egy szüzzel közösül. Miután a parasztembernek leány nem állott rendelkezésére, egy ily tulajdonságokkal bíró sertéshez közeledett.

4. Vérfertőzés.

Ilyen esetek rendszeren a vidéken fordulnak elő. Mint tettesek többnyire olbgyatott helyen lakó özvegy férfiak szerepelnek, kik nem nősültek meg másodsor s felnőtt leányukkal együtt élnek, gazdálkodnak és előbb utóbb megtalálják a leányuk bálókamrájához vezető utat.

Tettük rendszeren akkor kerül napfényre, ha az utódok beállítanak s a bíróság a gyámmal egyetemben az apa után nyomoz.

Egy ellenkező eset arról tanuskodik, hogy az anyoi szeretet még a szégyenérzetet is le tudja győzni.

Egy idősebb özvegyasszony elmebajos fiával élt a magányban, hová azért vonult vissza, mert a beteg az örültek házában szerencsétlenül érezte magát s emberek között sem volt maradása.

Miután a boldogtalan anya azon hiszemben volt, hogy fiának nemi ingereinek ki nem elégítése miatt egyre rosszabbodik s rohamai e miatt úgy heveség, mint tartam tekintetében mindig aggodalmasabbak lesznek, hogy fiának egészségi állapotán könnyítsen, azt a vele való nemi közösülésre bírta rá.

A dolog akkor került nyilvánosságra, midőn a fiu anyját egy örvöngési rohamában agyonverte.

5. Megfertőztetésre való felbujtás.

Egy idősebb nő észrevette, hogy nálánál jóval fiatalabb férje nem vonzódik annyira hozzá, mint az előbbi időben. Az asszony, hogy a férjére való befolyását egészen el ne veszítse, kicsapongásoktól visszatartva s megakadályozza azt, hogy másból keressen szórakozást, a mi által a bázartás jövedelmében is csökkenés állott volna be, egy szegény házaspárt rábeszél, hogy 13 éves, de igen fejlett leánykájukat, könnyű szolgálatok végzésére, csekély díjazás ellenében neki átengedje.

Az asszony azután módját tudta ejteni, hogy a tapasztalatlan leányt kéjsóvár férje karjai közé dobja. Az óhajtott befolyást ugyan egyideig megtartotta, de utóbb a bíróság vonta felelősségre a lélekkufarkodásáért.

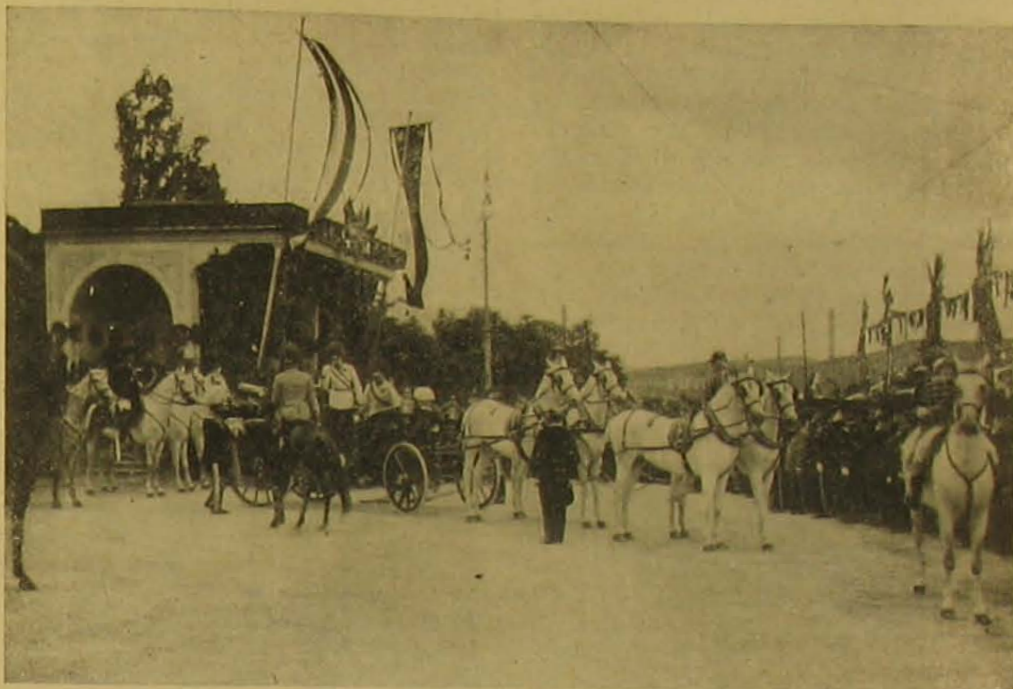
T. Mária, 44 éves mosónő három törvénytelen gyermekével s a gyermekek atyjával, H. Györgygyel közös háztartásban élt egy egyszobás és egykonyhás lakásban. A szoba hálóhelyiségül s a konyha mosókonyhául is szolgált. Többek között egy W. János nevű 30 éves mészárossegédnek is ő mosta fehéreneműjét, mely okból azzal többször találkozott. Miután a fiatalember megtett neki, odaiparkodott, hogy vele közelebből is meg-

A magyar királyi csendőrség zászlava ügyelmébe!
Minden csapdér, ki óráit, ékszereit, gramofont vagy bármily más ritkakat akar vásárolni, nésem következők beszerezheti: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 5—6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor., Ezen felül egyszobás szobát. Az órákhoz 10 évi jóállás, feltétlen tisztaságos kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő hangú, 20 darabjal (10 nagy dupla lemezzel, 100 távol), portmentesen 140 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendeltetés esetén házhoz jövök, miután évi bérletjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műőrs és műőtvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

A király látogatása Boszniában. — A király négyesfogata.

ismerkedhessék, illetőleg hogy vele szorosabb viszonyba léphessen.

Azon terve, hogy W. Jánossal közös háztartásba lépjen, gyermekeinek s H. György ellenkezése miatt meghiúsult s H. György az asszony — elég furcsa és szemérmetlen — indítványának sem adott helyt, hogy W.-vel hetenkint egyszer közösülhessen.

Igy nem jutva célhoz, az erkölcsileg bihetetlenül züllött némben 13 éves leányát használta fel arra, hogy W.-t közelébe hozza, úgy számítva, hogy ezáltal majd ő is a fiatal ember kegyeiben fog részesülni.

A koránérett s igen fejlett leánynak élénk színekben csateltelte a nemi élet gyönyöreit, kit ezáltal felingerelt s azonkívül W.-hez való vonzalmat is beléplántolt. Utóbbinak pedig — leányának korát elhallgatva — azt mesélte, hogy leánya örülten szerelmes belé, mialatt azt érte el, hogy W., ki a leányt eddig figyelemre nem móltatta, most törődni kezdett vele.

A mosónő W.-t többször meghívta, sőt még azt is megtette, hogy kocsimákba ment érte. Igy történt ez december 26-án este 11 órakor is. A mosónő a mézárósegédet meglehetősen ittas állapotban a lakásba vezette.

Az asszony a fiatal embert egyenesen leányának ágyához vezette, sőt még a levetkőzésben is segítségére volt, mire az az anya szemeláttára a leány ágyába feküdt. F. erre a lámpát eloltotta s a szobából kiment. Ugyanezen eset ismétlődött december 31-én is.

W. később véletlenül megtudta, hogy a leány hány éves s hogy még iskolába jár, mire azonnal fel akarta bontani a viszonyt. F. Mária azonban szétosztatta aggodalmait, leányának kifejlődésére utalt s még azt is hazudta, hogy az orvos szükségesnek tartotta leánya számára a nemi érintkezést, mert különben megbetegednék. Erre W. tovább folytatta a viszonyt, mely most már az áldozatnak is tetszeni kezdett.

F. most már leste az alkalmat, hogy leányának helyét elfoglalja.

Mielőtt ez azonban sikerült volna, kitudódott a dolog s az elvetemült anya W.-vel egyetemben letartóztatott. Előbbi öt évi, utóbbi három évi súlyos börtönre ítéltetett.

A repülés gondolata és fejlődése.

Mondhatnánk különben így is: «Dedalosztól—napjainkig!» Még pedig azért bivatkozhatnánk erre a sokak előtt ismeretlen férfura, mert ő volt az, a ki — a monda szerint — legelőször repült s így a repülés problémájának megoldása össze van forrva az ő nevével. A monda szerint a mítoszi kor ome híres építéssze ugyanis Minoz krétai király nejének szörnyszülötte számára a labirinthot megépítvén, miután ő adta Ariádnének azt a fonlat, amelylyel Thészeusz, az athéni királyfit a labirinthból kimentette, Minoz király büntetésből őt, a fával Ikaroszszal együtt a labirinthba záratta. S mint-

hogy más mód nem kínálkozott az örök fogságból való szabadulásra, a madaraknak a labirintba hullatott tollait összeszedték s ezeket Dedalosz a madár szárnyaihoz hasonló favázás szárnyakra ráragasztgatta s az így elkészült szárnyakat vállaikhoz és karjaikhoz csatolva, egy szép napon kirepültek a fogságból. De csak Dedalosz menekülhetett meg. Ellenben fiát utólerzte a repülő embereket azóta is mindig nyomon kísérő Nemezis. A fiatal, tüzesvérű Ikarosz ugyanis, a szabadság isteni levegőjétől megittasulva, apja intései ellenére folyton feljebb-feljebb szállott a nap felé s egyszerre azon vette észre magát, hogy a tollakat tartó viaszok a nap perzselő sugaraitól felolvadt, a tollak széthullottak s a merész ifjú szárnyaszegetten hullott alá a tengerbe és belefullt.

Az ezeknél már praktikusabb perzsa király Kiákszász — a monda szerint — másképen iparkodott megoldani a repülés problémáját.

Nagy busdarabokból készített mennyezettel ellátott trónhoz hasonló székbe ült a hatalmas ur. a szék talpzatahoz pedig hatalmas érejú sasokat lánczoltatott, a melyek a nyers hus szaga által ingerelgetve, mobó repülés közben a bus felé kapkodva, falánkságuk révén így emelték magasba a gögös királyt.

Mindezek, mint legendák, igen szépek és bizonyos tekintetben tanulságosak is. De a történeti hüség kedvéért hozzáteljük, hogy mint minden legenda, ezek sem fedik teljesen a valóságot. Azt azonban kétségtelesen igazolják, hogy a mióta ember és madár él a földön, az előbbiben mindig meg volt a vágy utóbbi a repülésben utánozni törekedni. S tényleg hosszú ideig a madarak egyikét-másikát, sőt a denevért, a halat, a bálnát stb. vették alapul az emberek repülő alkalmosságainak megszerkesztésében, mert általános volt a hit, hogy ez az egyedüli helyes út és mód a repülés titkának megoldásához.

Évszázadok alatt legalább százféle ilyen alakban készítették a repülésre jónak gondolt eszközeiket az emberek. De ezek mind csak lomtárba vagy mutogatni való régiségek közé kerültek anélkül, hogy csak valamennyire is közelebb vitték volna az emberiséget a repülés problémájának megoldásához.

Később — a tizennyolczadik században — már a léghajóval kísérleteztek majdnem egy századig. A legelső léggömböt a francia Montgolfier (ejtsd: Móngolsié) testvérek találták fel, a mely, mint jól tudjuk, a természeti igazságon alapul, hogy a levegőnél könnyebb testek nemcsak a levegőbe emelkednek, hanem ugyanannyi súlyt is a mennyyel testük sulya könnyebb a levegőnél, magukkal bírnak vinni.

Így született meg a hidrogénnel, a világító gázzal vagy a felmelegített levegővel töltött kormányozható léghajó eszméje. S mikor Pilatre de Rozier (ejtsd: Pilátr dő Rozié) és d'Arlandes (ejtsd: Darlánd) márki 1783-ban október havában léggömbön legelőször a levegőbe szállottak, még a repülés mesterségével és tudományával általánosan foglalkozó legtudósabb emberek is, majdnem egy évszázadon át, azt hirdették és esküt is tettek volna rá, hogy csak egyedül a léggömb az, a melylyel a levegőt meg lehet hódítani.

S bizonyos tekintetben volt is némi igazuk. Mert a léggömböt, melyet hosszú ideig a szelek szahadon ragadtak, később, mint azt a gyászos véget ért Zeppelin I. és II. beigazolta, kormányozhatóvá tökéletesítették.

De a mostani repülő gépeket látván, bizonyosra vehetjük, hogy ha mind a két repülő alkalmosság tökéletesítése egyformán haladna is előre, a kormányozható léghajó használhatósága mindig úgy viszonylik majd a repülőgéphez, mint a tebevonaté a gyorsvonatéhoz. Mert azt az utat, a mit Zeppelin az ő léghajójával egy óra alatt megtett, a sokkal később feltalált, de gyorsabban tökéletesített repülőgéppel Latbam és társai már felényi sőt barmadányi idő alatt megteszik.

Azon hosszú idő alatt, míg a repülés tudományával foglalkozók a léggömbök tökéletesítésén fáradoztak, viszont akadtak mások, a kik még mindig a madarak röpdését vették tanulmányaik alapjául s így jöttek rá hosszú idő múlva, hogy azok a madarak a legjobb és legkitartóbb repülők, a melyek legkevesebbet használják a szárnyukat.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a madarak közül a gyengébb repülők, ha kisebb magasságra repülnek is, folyton mozgatják a szárnyukat, míg a fecske, a gólya, a sas stb. órákig is fenn kóvályog a levegőben a nélkül, hogy kiterjesztett szárnyait megmozdítaná s ilyenkor hasonlatosak a levegőben úszó sárkányhoz. Ez vezette aztán rá az emberiséget a repülés tudományának igazi megoldására.

Rájöttek ugyanis, hogy a szárnynak a csapása csak a levegőnek való nekifeszülésre, a felfelé való kapaszkodásra szükséges, de a levegőben való megmaradhatást leginkább a mozdulatlan szárny biztosítja; s hogy a levegőben legbiztosabban repülő madár nem egyéb, mint a papirossárkány élő utánezata, de azzal a különbséggel, hogy utóbbi nem a rákötőt zsinog, hanem annak a szárnyak néhány gyors csapása feszíti neki a levegőnek, a melyet a következő pillanatban már mint a levegőnek neki feszülő sítot használ.

Azonban még mindezek tudatában is sok akadályllyal kellett megküzdeni a repülés bajnokainak. Mert a madárnak egyetlen szerve, a szárny, magában foglalja a feszítő és fenntartó erőt, míg az embernek azt kétféle alkotásból kellett megszerkeszteni. Először kellett a sikk, a mely a madár szárnyához és a sárkányhoz hasonlóan neki feszüljön a levegőnek, de kellett az a neki feszítő erő is, a mit a madárnál a fenntartó erő, a sárkánynál pedig a futó gyerek kezében levő zsinog helyettesít. Ezt az erőt pedig sem a gőz, sem a villamosság nem adhatta meg. De a mint a robbanó mótort feltalálták és azt annyira tökéletesítették, hogy igen kicsiny sulya mellett is igen nagy erőt képes lett kifejteni, tüstént bizonyossá vált, hogy ez lesz az az erő, a mely a repülőgépeken alkalmazott szárnyaskerek (propeller csavar) rendkívül sebes hajtása mellett, egyszerre neki feszítheti a gép mozdulatlan szárnyát a levegőnek. Ezen a nyomon haladtak aztán tovább és meg volt oldva a repülés titka.

A mai repülőgépek bármely típusa is már ezen az alapon készült és csak kiállítás módja szerint visel más-más nevet, ahhoz képest, hogy a mozdulatlan szárnya (sikka) egyes-e vagy kettős vagy skatulya rendszerű.

Az egyetlen nagy sikkal (vitorlával) szerkesztett géptípus: monoplán; a két egyenletes sikkal készített: biplán. Ugyancsak biplán a skatulyarendszerű repülőgép, az ugynevezett skatulyasárkány is, a mely elől 3-4 egymás mellé erősítettnek látszó s a levegő sürítésére való feneketlen skatulyából áll s bátul a farkán színtén egy ilyen skatulya van.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20 % áron. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

legújabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

Van a repülőgépeknek ezeken az elnevezéseken kívül még más ismertető neve is, még pedig rendszeren azon egyén neve után, a ki az a fajta típus szerkezetét tökéletesítette. Ezért van oztán: Farman rendszerű biplán, Bleriot (ejtd: Blérió) monoplán. Ismertető jel még az is, hogy a vezető bol ül a gépen. Farman, Paulhan (ejtd: Pólán) s még többen a két sik elején középen ülnek, Bleriot a gép sija alatt, Latbam pedig fenn a gép tetején ül, mintha egy óriási sasnak a báján ülne s két lába a kiterjesztett szárnyak töve alatt lógna le s így vezeti a gépet. A Santos Dumont (Szantosz dümón) illetve Wright (Wreith) rendszerű gép vezetője pedig a skatulyái mögött ül.

Abhoz, hogy a gép a felrepüléshez való előzetes neki lendülést, a mit a madár ugrásokkal szerez meg, megkaptsa, felszállás előtt nebán méternyire gurulnia illetve csuszni kell. Ezt nevezik «startolásnak». Ebből a célból, és hogy a leszállásnál a gépet a kitros lökésektől megóvja, némelyiknél elől a sikok alatt négy-, másoknál ugyanitt csak két-, bájat pedig egy gummitalpu kerék-, viszont másoknál elől két, bájat egy, a szánkótalpakhoz hasonló aczélsínek vannak alkalmazva.

A repülőgépet a gépsikja alatt vagy között elhelyezett benzinmotor hozza mozgásba s minden repülőgép a gurulás vagy csuszás megkezdése előtt, a madárhoz hasonlóan, a farkát felemeli, abban a pillanatban pedig, mikor már a repüléshez felemelkedni kell, a farkát leereszti s úgy emelkedik fel az eleje. A kormánylapát, a melylyel a gép a kanyarodásokhoz szűkeges mozgást elősegíti, a gép hátsórészén (farkán) van.

S ha mindezekhez hozzátesszük még, hogy azt a tudományt (tananyagot), a mi a repülés eredetét, fokozatos fejlődését, a repülőgépek a levegőben való mozgását, a gép kezelési módját, vezetését, kormányzását és a különösen fontos egyensúlyozás kérdését felöli és ismerteti; aviatika (magyar kifejezés szerint: légmozgástan) néven; — az ezen tudomány képzett tanulóit pedig: pilóta néven nevezzük, — azt hisszük, hogy eddigi ismereteinkhez képest teljes képet nyújtottunk olvasóinknak a repülés eszméjének eredetéről s annak a mai állapotáig való fokozatos fejlődéséről.

*

Mintha kezdene megvalósulni Jókai Mórnak «A jövő század rogyéna». Ha a különféle mono- és biplanok egyelőre távolról sem oly szilárdak és biztosak, mint Jókai Tatrangi Dávidjának hyalichorból épített gépje, azért mégis csak magasztos dolog a Rikos mezeje felett szállani, libegni látni az óriási szitakötő, galamb, sárkány, sas stb. formájú gépeket, a mint pilótáik, vakmerő elszántsággal vivják a tusát a levegő uralmáért.

KÉPEINKHEZ.

A király látogatása Boszniában.

Bizonyára az annexió utolsó záradéka volt az a látogatás, a melyet felséges uralkodónk a mult hó végén és a hó elején Bosznia és Hercegovina fővárosaiban tett. Az időjárás nagyobbrészt esős, zivataros lévén, nem nagyon kedvezett az ünnepeknek s ennek dacára mégis valóságos diadalut volt az, a melyen az uralkodó elhaladt s a lojális bódolatnak s tiszteletnek

impozáns megnyilvánulása az a fogadtatás, a melyben rézesítették. Oboszniai stílusban épült diadalkapukkal, fellobogózva, virágfüzerekkel és drapériákkal volt díszítve minden város, a bol az uralkodó megfordult, este pedig fényes kivilágítással és lampionos menetekkel ünnepelték mindenütt, míg a városok közelében levő hegyeken hatalmas fahasábokkal táplált örömtűzek égtek. Szóval elragadó volt minden és rajongásig menő a lelkesedés, a mivel az anektált tartományok lakossága a jószágos uralkodót körülvette, ugy., hogy a király maga is legboldogabb napjai közé számította e látogatásban töltött idejét. A képek, melyeket jelen számunkban bemutatunk, eme bódoló fogadtatás egyes részéről valók.

HIREK.

A Magyar Büntetőtörvények és Szabályok magyarázatokkal és jegyzetekkel a magyar királyi csendőrség, állami, városi és községi rendőrség — valamint általában az összes nyomozó hatóságok és nyomozó közegek részére. Szerkesztették: *Vaszy György* székesfehérvári kezelőtiszt, IV. ker. városbírósi kirendelt jegyző és *Szj Géza* m. kir. osendőrszázados, — felülvizsgálták: *Körner Károly* m. kir. osendőralezredes, a honv. min. 16. oszt. vezetője és *K. Nagy Sándor* kir. ítélőtáblai bíró, a honvédelmi Miniszter ur *Ó Nagyméltóságának* 5231 eln. 1909. számú és Belügyminiszter ur *Ó Nagyméltóságának* 46498/V. b. 1909. sz. a. kelt iratváltása alapján. Budapest, *Franklin-Társulat* magyar irod. intézet és könyvnyomda. Bolti ára 8 korona.

Ritkán, vagy nem is akadt még kezünkbe a bűnügyi törvényeknek, eljárásnak, határozatoknak a gyakorlati élet szempontjából vett teljesebb gyűjteménye, mint a most előttünk fekvő 720 lapra terjedő, azért mégis könnyen zeeben hordozható, pompás nyomásu és csinos kiállítású könyv, melynek *tartalmá* dicséri a *szerkesztőket* és *felülvizsgálókat* — kik tudásukat és gyakorlati tapasztalataikat forrasztották itt egybe.

A legerencsésebb alkotás ez a könyv azok részére, a kik bűnügyi nyomozásokkal foglalkoznak s ismerni akarják köteleességeiket és jogukat, — ismerni akarják azokat a törvényeket és szabályokat, melyekbe alkalmazkodniuk kell.

És a bűnügyi nyomozás most már nemcsak a bíróságokat érinti, hanem a teendői közé tartozik az a csendőrségnek, rendőrségnek, a közigazgatási hivataloknak és a községi előljáróságoknak is. És nemcsak a nyomozás, hanem — a csendőrséget kivéve, a többieknek — néha az ítélkezés is.

A m. kir. csendőrség már negyedfél évtizedes intézmény, azóta rohamosan fejlődött, de egyuttal teendői is megsaporodtak, hatásköre szélesedett: és nem állott rendelkezésére a megokasodott teendőit magában foglaló és könnyen áttekinthető könyv. Hasonló módon áll ez a rendőrségre. A közigazgatási hatóságok, községi előljáróságok pedig alig tudtak eligazodni a harmincz év alatt hozott törvénymódosítások, miniszteri rendeletek a jogegység érdekében hozott kuriai döntvények és a hatásköri szabályok tömkelegében.

Ime egy könyv, a mely utba igazítja mindezeket és a bírói közigazgatási döntvényekkel és határozatokkal, egyszerű, de épen azért könnyen felfogható magyarázatokkal megvilágosít minden homályt.

INGYEN
GRAMOFON

lemenyvásárlás ellenében! Mindazoknak, kik nálunk dupla vagy elsősorú gyármanu lemezeket vásárolnak a 4 korona, azoknak teljesen ingyen adunk gramofont 5-féle nagyságban. Ne vegyünk részletfizetést! 6-határozás árán, mikor készpénzért sokkal olcsóbban vásárolhatunk. Mi egy állandó lemezyvásárló közönséget toborozunk össze s így a gép árái idővel a lemez utánrendelésekkel hozzuk be. Ez magyarázza meg az okát fenti ami rendszernek. Ingyen küldünk azonnal 10 drb lemezyvételnél a 4 K egy 80 K-ás gépet, 15 drb lemez vételnél a 4 K egy 130 K-ás gépet, 20 drb lemezyvételnél a 4 K egy 100 K-ás gépet. A lemezek csoportosítása a lego. gondtal történt. Szétküldés utánv. Szent László Intézet Budapest, 59/Veres Pálné u. 16.

A tartalom rövid áttekintése meggyőzhet mindenkit ennek a könyvnek nagy használhatóságáról és gyakorlati nagy fontosságáról. Az első rész a nyomozásról, második a büntetőtörvénykönyvről, harmadik a kihágási büntetőtörvénykönyvről, valamint a kihágásokról rendelkező egyéb törvényekről és a rendőri büntető eljárásról, negyedik a kihágásokat megállapító egyéb miniszteri rendeletekről szól és mindezeknél közölve vannak a legújabb változások, a vonatkozó bírói és közigazgatási hatósági döntvények és határozatok, még pedig mind a kellő helyen, az illető törvényszakaszoknál vagy rendeleteknél, a mi a tájékozódást megvilágítja, a betűsoros tárgymutató pedig megkönnyíti az eligazodást.

Sőt nemcsak a czimben felsorolt testületek és hatóságok vetetik a legnagyobb gyakorlati hasznát ennek a könyvnek, hanem a bíróságok, ügyvédek és magánosok is, mert ebben összegyűjtve vannak mindazok a törvények, rendeletek és határozatok, a melyek a büntető törvénykezes terén előfordulhatnak s a melyek miatt másként egész könyvtárakat kellene felkutatni.

Csak kötelességünket teljesítjük akkor, midőn ezt a kiválóan alkalmas gyakorlati könyvet az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

A könyv megjelent a Franklin-Társulat kiadásában és kapható Lampel R. könyvkereskedésben (Andrássy-ut 21) és minden könyv árusznál.

Ellenszegülések. Szentmiklósi László őrsvezető és Guly Illés csendőr, június 6-án szolgálat közben a Gömör- és Kis-Hont megyében fekvő Lubény községben Sándor András, Liszik András és Niokrán András ellenszegülőkkel szemben szuronyt használtak és Sándor Andrást súlyosan és két társát pedig könnyen megsebesítették. — A fehérmegyei Hippolit pusztán június 6-án éjjel 1 órakor Kárpáti József és Végb Dávid seregélyesi őrsbeli csendőrökből állott járőr Filiszár Ferencz ellenszegülővel szemben annak súlyos sérülésével végződő szuronyfegyvert használt. Sérült a járőr által a székesfehérvári kórházba szállítottatott. — Június 7-én, délután négy órakor, Szöke István bátaszéki őrsbeli cz. őrmester a tolnamegyei Alsónyéken, szolgálat teljesítése közben, Strosz János ellenszegülő ellen, annak könnyű sérülésével végződő kardfegyvert használt. — A torontálmegyei Zicbyfalvához tartozó Laudon tanyaán Megyesi Sándor csendőr, június 6-án délelőtt szolgálatban, Becsei Mihály ottani lakos ellen súlyos sérüléssel végződő kardfegyvert használt.

Kérelem. Néhai Kovács Fülöp járás-őrmester bajtársunk özvegye a férje után maradt egy darab köpenyt, két darab kardot szíjjal, egy darab szolgálati derékszíjat és egy darab sapkát, a melyeket férje alig egy hónapig viselt, jutányos áron eladni óhajtana. Az érdeklődők a kiskunfélegyháza járásparancsnokságtól bővebb felvilágosítást kaphatnak.

KÜLÖNFÉLÉK

A föld nagysága. A föld méreteire vonatkozóan 1880-ban Clarke megállapította, hogy a föld egyenlítőjének a sugara 6.378,249-27 méter, a sarkok lapultsága pedig 1:293,5. Ezt a két adatot a tudósok pontosnak tartották és az iskolában is így tanították. Az Egyesült Államok földmívelésügyi kormánya azonban az utóbbi években az Unió negyvenegy különböző államában geodetikus méréseket végeztetett, a melyekből kitűnt, hogy

Clarke valamivel kisebbnek vette a föld méreteit, a mi-lyenek valóban. Az új amerikai mérések szerint az egyenlítő sugara 6.378,388 méter, vagyis majdnem száz méterrel több, mint Clarke szerint, a sarkok lapultsága pedig 1:297. Ezek az új adatok állítólag sokkal pontosabbak, mint Clarke adatai, úgy hogy a hiba az egyenlítő sugarának a meghatározásánál most legfeljebb két méter lehet. A föld tehát nagyobb, mint a milyen méter lehet. Általában a föld igen csekély nagynak eddig hittük. Általában a föld igen csekély mértékben, de állandóan kisebbedik. A kibúléssal együtt járó összehuzódási folyamat az oka ennek. E tekintetben a föld almához hasonló, a mely kiszáradva, lassankint kisebb térfogatná buzdódik össze és heja olyan ráncos és egyenetlen felületű lesz, mint a föld kérge hegyei-vel, völgyeivel. Épp azért az amerikai számítás új adatai nem is jelenthetik azt, hogy a föld 1880 óta megnagyob-odott, hanem csak azt, hogy az 1880-iki számításba hiba csúszott.

A legmagasabb hegyek. Uj-Guineában nemrég egy hegycsúcsot fedeztek fel, a mely 7000 méter magas. Ez a felfedezés ismét aktualissá tette azt a kérdést, hogy melyek az egyes világrészek legmagasabb hegycsúcsai, mert erre nézve eltérők a vélemények. Európa legmagasabb csúcsának a Montblancot tartják, a mely 4810 méter magas. Ez azonban csak akkor igaz, ha a Kaukázust nem számítjuk Európához. Mivel erre semmi okunk sincsen, a Kaukázusban kell keresnünk Európa legmagasabb hegycsúcsait, a hol vagy tíz hegycsúcsot ismernek, a melyik 5000 méternél magasabb, az Elbrusz magassága pedig 5629 méter. Ha Ázsia legmagasabb hegycsúcsa után érdeklődünk, rendszeren azt kapjuk feleletül, hogy az a Gaurizankar, vagy Mount-Everest, a mely 8840 méter magas. Ez az állítás is téves, a meny-nyiben a Gaurizankar és a Mount-Everest nem is egy, hanem két különböző hegycsúcs és a legmagasabb a Mount-Everest (8882 méter) Nepal északi határán, a Gaurizankar pedig csak 8143 méter magas. A Gaurizankarnál magasabb hegycsúcsok a Himalájában még a Dhaulagiri (8176 m.), a Kancsinasinga (8585 m.) és a Karakornmban levő 2 csúcs (8620 m.). Afrika legmagasabb hegycsúcsa a Kilimandzsáro Német- és Angol-Kelet-Afrika határán. Ennek magassága pontosan 6010 m. Ausztráliában a Mount Townsend a legmagasabb hegycsúcs (2241 m.). Amerika legmagasabb hegycsúcsának sokáig az Éliás-hegyet (5495 méter) tartották, újabban azonban ennél jóval magasabb hegycsúcsokra is akad- tak. Ilyen a Mont Logan (5955 m) és Alaezkában a Mac Kinley csúcs, a melyet Cook 1898-ban állítólag megmászott, de tényleg csak most mászta meg turista.

Szerkesztői üzenetek.

érkesztőségüvételeken nem válaszol, kéz-iratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek, Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-tőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően összegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködé-

BUTOR

kérszépésért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 89-59.

BUTOR

sejnek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Gy. J. őrmester. «A tengelyvégszög stb. mint bűnjel» című közleménye nélküli mindazon lényeges adatokat, a melyek a nyomozást érdekesé, tanulmányossá s a mi a legfőbb, az esetet minden kétség nélkül elhíhetővé tennék. Szokásos büntetés, más alaposabb bizonyíték hiányában, az ilyen, általános egyformaságánál fogva csak egy jelentőséggű bűnjel láttára még nem csak mindjárt oly nagyon kétségbe, mint ön írja s még kevésbbé tesz töredelmes beismerést. Nem közölhet.

Szt. P. cz. őrsy. A mennyiben beszámítható szolgálati ideje a 10 évet nem haladja meg, keresetképeség esetén csak végkielégítésre lehet igénye.

Tihany. Zsold nem tiltható le. Minthogy pedig a szolgálati pótdíj az ill. szab. 34. §. 5. pontja értelmében a zsold kiegészítő részét képezi, ennél fogva az sem tiltható le.

F. F. E. egyik helye. «Kalapjára» van magyarul mondva.

150. P. Szolgálati ügyek.

G. P. 1. Ügye előreláthatólag a hó folyamán elintézését nyer. Zsoldját a fogyatékjavétel napjáig visszamenőleg meg fogja kapni. 2. Igényjogosoltsági igazolvány iránti kérvényét előjáró szirnyparancsnoksághoz nyujtsa be.

Cz. K. csendőr petrillerosui nyári őrs. Talányok megfejtésével nem foglalkozunk ugyan, levelére azonban mégis szükségesnek tartjuk reflektálni. Öntől 1910 április 24-éről kelt levelet nem kaptunk. Az elő esetet — úgy látszik — Ön gondolta ki, a mi meglehetősen erős képzelőtehetségre vall, de élünk a gyanuperrel, hogy első kérdését — a melyre felelni feleslegesnek tartjuk — lapunk 1908. évi 16. számában «Egy alapos helyszíni szemle eredménye» cím alatt leadott közlemény behatása következtében tette meg. A második kérdésre pedig őrsparancsnoka biztosan megadja a feleletet.

Határszöll csendőr. Magyar nyelven. Azon ezredhez, a melynél felvétele őhajtja. Szolgálati uton terjesztendő elő.

Érdekek. A fogyatékjavétel napjáig.

P. őrsy. Bány. Szolgálati ügy.

Havas pr. csendőr. Ön azt úgy sem kísérheti, tehát ne fájjon a feje ilyen dolgokon.

B. K. csendőr Kápsafalva. Az irodaátalány terhére.

Reménykedő. Nem.

Sz. A. Gyulafehérvár. 1. Igényét az ill. szab. 25. §. 6. pontja állapítja meg s így nem értjük, miért kellett azt visszatéríteni. Csak nem várt hat hónapnál többet az átköltözködéssel? 2. Kérheti újbóli felülvizsgálatát, de bevett gyakorlat szerint annál a kerületnél ténylegesítik, a hol megelőzőleg szolgált. 3. Remélhetőleg jövő év elején. 4. Csak a fogyatékjavétel napjától számított negyed évre.

Sorsjegyei nem nyertek; Szakuli őrs és Nagy Sándor járásőrmester.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felseje folyó évi május 21-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával: patakfalvi Ferenczy József, nyugállományu m. kir. csendőr századosnak az őrnagyi czímet és jelleget díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Nyugállományba helyeztetett:

1910. évi június 1-ével:

Schenker János, VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan. Választott lakhely: Homoródbene.

Kokas Sándor, VI. sz. csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Okirattal megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Szabó Lajos, Szélyes Mózes, Kajsza Ferencz, Hunyadi József járásőrmesterek, Nagy György, Szabó Gábor, Stadler József őrmesterek és Porubcsán Gábor cz. őrmester, — valamennyien az V. sz. csendőrkerület állományában — hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Banos György, Munteán János, Mezei Péter, Balázs Pál, Sindler Imre, Albert János, Földi Pál, Pálka János járásőrmesterek, Eliás Ferencz, Pétervári István, Jankó Mór, Vlád Szilárd, Zámbo Pál őrmesterek, Hre-

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZIPÖGYÁR RT.
NAGYVÁRAD BUDAPEST
RÁKÓCZI ÚTJÁN

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közöshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Rarekre menő hálsíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálani kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beüldése után vagy utánvétel küldve

Szente Lajos gyógyssz. Budapest, Damjanich-utca 2.

Csusz, köszvény, reuma ideges fejtájás, hűlés, idegbaj, mindennemű csontbántalmak ellen kitűnő hatásának bizonyult szer

bus Mihály, Németh Elek, Csorba József, Tillik János, Antal Mihály, Császár Lajos, Menyhárt István, Turi János, Simon Lajos, Békési György, Szonyák József, Mercz Ferencz, Murányi Ernő, Balga István és Kálmán József cz. őrmesterek, Weszerle Ignác, Szolcsánszki Antal, Geleta Lajos, Kovács János IL. őrsvezetők, Kiss József, Bicsanovszky Tamás, Pass János cz. őrsvezetők, Batár Antal, Janka Gyula, Marosi Kálmán. Takács Zeigmond, Tanczer József, Pallag Károly, Szabó János VI. cs. cz. őrsvezetők, Kvasznicza József, Csuka László, Dudás Dezső, Tóth Zeigmond és Baji Ferencz csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén utóbbi időben kifejtett kiváló szorgalmuk és eredményes tevékenységük, valamint kifogástalan magaviseletükért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Buncsi József cz. őrmester, balatonföldvári őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működése, és az órákörületeben elharapódzott orvadászatnak erős kézzel való megfékezéséért, valamint azért is, hogy az őrs állomáshelyén levő fürdőtelepen tapintatos eljárása, példás magaviselete és alárendeltjeinek helyes befolyásolása által a fürdőközönség előtt a csendőrség tekintélyét nagyban emelte.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület parancsnoksága által: Zádori Mihály járásőrmester, Majercsik István őrmester, Szlatki Erazmus, Várbelyi Márton, Óvári Lajos, Baronits József, Szentiványi János cz. őrmesterek, Simon János I. Valuch Lipót őrsvezetők, Ljppál József, Adamik Gáspár cz. őrsvezetők, Hornyák Mihály, Éliás Antal, Zeák József, Gergye Károly, Molnár Károly, Szatmári Sándor, Pallag János, Török Ferencz, Vidó András, Szecsaódi Miklós, Bocsa Ede, Szatai László cs. cz. őrsvezetők, Stefankovics István, Kaszás István, Istiás Agoston, Vörös József, Deák József, Filák József, Szőke Ignác, Ivicz Ferencz, Almási Simon és Sárközi János

csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén utóbbi időben kifejtett, kiváló szorgalommal párosult eredményes tevékenységükért.

Névváltoztatások.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Dumitru György cs. cz. őrsvezető, a m. kir. belügy-minister urnak, 1910 május 4-én 50565/VI-a sz. a. kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Dombóvári-ra” változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában: Kelemen János cz. őrmester, Szöllösi Jozsef-fel, 1910 május 17-én, Pokafalván.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Horváth Antal cs. cz. őrsvezető, Szedlacsek Magdolnával, 1910 május 4-én Pancsován.

Lukács Dénes cs. cz. őrsvezető, Ezigmethi Katalinnal, 1910 május 5-én, Kapriorán.

Pap István cz. őrsvezető, Szabó Katalinnal, 1910 május 14-én, Buziásfürdön.

Cloos János cz. őrsvezető, Schreiber Kardin Franciska Jozsefával, 1910 május 16-án, Ferenczfalván.

Péter Sándor őrsvezető, Geiswinkler Mária Magdolnával, 1910 május 16-án, Bozovicson.

Temérdek András cz. őrmester, Csorja Ilonával, 1910 május 19-én, Zágomban.

Joszt János őrsvezető, Melcher Mária Magdolnával, 1910 május 27-én, Tomesten.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Tobák Béla cz. őrmester, Dorgai Zsuzsannával, 1910 május 10-én Ungváron.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában: Klatz Károly cs. cz. őrsvezető, Guszman Máriával, 1910 május 17-én, Esztergomban.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Az őrsgazd. kezelt utasításhoz leadott szelvény-füzetben levő leg-
újabb minta szerinti ruha- és fégyverzeti könyvecskék már raktá-
runkon készen vannak gyalog és lovasok részére.

Schwáb József műbás és ékszerész
Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri skar vásárolni, úgy készítesz mint részlete, forduljon olyan üzlethez, amely rövid 1—2 év alatt kiválóan csak a csendőrségtől 120 elismerő levélben részesült, ezen elismerést csak azért érték el, mivel a saját kézből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perccel különbözhet. Kérem, sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától feljebb.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsó finom és jó hang-
szert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-
műve. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes
szereket át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszérien és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A bűnügyi fényképezés a drezdai nemzetközi fényképészeti kiállításon.

Hans Gross-féle Archiv.-ből magyarra átdolgozta „*“.

A drezdai nemzetközi fényképészeti kiállítás a fénykép alkalmazása az igazságszolgáltatásban, közlekedésben, községi és állami kormányzatban nevezetű osztálya, minden országból — részben hivatalok, részben magánosoktól — származó munkákat egyesített.

Az 1907. évben Berlinben tartott anthropometriai kongresszus, a rendőrhatalóságok kiállítása 1903-ban, a daktyloszkopiának ügyszólván általános rendszeresítése és a most leírandó kiállítás a kriminalisztika óriási mértékben való terjedése mellett bizonyít a azon reményre jogosít, hogy e téren végre valahára nemzetközi egyezés fog létrejönni.

Belgium, Dánia, Franciaország, Anglia, India, Olaszország, Japán, Németalföld, Norvégia, Ausztria és Magyarország, Románia, Oroszország, Svédország, Törökország és az Északamerikai Egyesült-Államok a kiállításban való részvételre felszólítatván, csupán Franciaország, Ausztria-Magyarország, Oroszország és az Északamerikai Egyesült-Államok tettek a felszólításnak eleget.

Véglegesen s előre lemondott Dánia, Belgia, Anglia, India, Japán, Norvégia és Törökország.

Olaszországgal, a Németalfölddel s Romániával tárgyalások folytattak, a kiállításba helyezett részvétel azonban elmaradt. Csak dr. Minovici küldött be egy igen érdekes, tetemöltötetésére vonatkozó gyűjteményt.

Franciaország a kiállításon kettős minőségben vett részt. Egyrészt a belügyminiszterium s másrészt a párizsi rendőrprefektúra útján. Végül a szentpétervári belügyminiszterium rendőrségi osztálya a kiállításon szintén előkelő szerepet játszott.

Úgy mint az előző kiállításokon a bűnügyi osztály most is a leglátogatottabb volt s úgy szakemberek mint laikusok által alaposan tanulmányoztatott.

A rendőrhatalóságok kifogástalan kivitelű fényképészeti munkái arra vallanak, hogy a bűnügyi fényképezés aránylag rövid idő alatt ideális fokot ért el. A fényképezés beható használata tehát már nem hogy fenn kívánni valót, csak az elterjedtsége hiányzik még.

Jelenleg a nagy rendőrközpontok már kifogástalan fényképészeti berendezésekkel s felszerelésekkel rendel-

keznek, még csak az volna kívánatos tehát, hogy a vidék (csendőrség) a lehetőségig csatlakozzék hozzájuk.

Elegendő volna, hogy ha a vidéki rendőrhatalóságok egy egység felvételére alkalmas helyiséggel rendelkeznének, mert minden egyéb ezeknél felmerülő munkálatokhoz a sötétkamra elegendő. Nagyobb munkák a központhoz volnának beküldendők, mely nagyítással, sokszorosítással stb. foglalkoznák. Ezen központnak még az is volna a feladata, hogy szükség szerint a vidéki fényképészeti szolgálatra közegeket képezzen ki.

Ha egyes államokban a közbiztonsági testület kiépítése — mi a jelenkor gonosztevőinek agyafurtsága mellett s Magyarországon egyéb körülmények folytán is egy már alig halasztható kérdés — tervezetnék, akkor a fényképezés alkalmával is tágabb mederbe kelene terelni.

Franciaországban 1 1/2 év óta «Brigade regionales de police mobile» nevű szervezet működik, mely egy, egységesen kiképzett, központosított, s a modern technika minden vívmányával ellátott közegek hálójával vonja be az országot, mi a közbiztonsági testület ideáljaként szerepeltethető.

Ezen a kiállításon egy új vendég szerepelt igen előnyösen: a csendőrség.*

A wihloui porosz királyi csendőriskola kiállításának bizonyossága annak, hogy ezen körökben a fényképezés igen nagy figyelemre és méltatásra talál, nincs okunk kételkedni, hogy a csendőrség megfelelő kialakulása s felszerelése által a legkönnyebb s legolcsóbban lehetne a «Brigade regionales de police mobile» közegei által feltüntetett eredményt elérni. Hogy azután az egész berendezést nemzetközivé emeljük, ahhoz az államok oly irányú megegyezése szükséges, hogy egy központot, a hová bizonyos jelentések beküldendők volnának, jelöljenek ki s azt megfelelően rendezzék be.

A fényképnok egy új alakja, vagy jobban mondva, neve is szerepel a kiállításon: a természetes színben tartott fénykép; ez mindenesetre igen érdekes s figyelemre méltó haladás, mert a természetes színnek a visszadásán a fényképész gyakran több jelentőséggel bír mint a fénykép maga.

Tekintettel azonban az előállítás nehézségére és költ-

* Sajnos nem a magyar.

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. a. cs. és kir. Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerrel kében küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**

Sóges voltára, előreláthatólag még jó ideig fog tartani, míg a közbiztonsági közegek ez irányban is dolgozhatnak; mindenesetre reméljük, hogy ezen idő is be fog következni, akkor egy új és számottevő nyomozó segéd-eszköz adatik ismét kezünkbe.

Még távolabb esik az úgynevezett távfényképezés kérdésének lehetősége. A próbáknál készültek ugyan elég használható képek, de ezek előállításánál még külön s igen drága műszerekre van szükség, melyek bizony adott esetben nem fognak kellő mennyiségben rendelkezésre állni.

Amerikában megkísérelték a közbiztonsági testületek közegeit az úgynevezett detektívapparátusokkal ellátni, hogy ezek segítségével, azon bűneseteket lehessen fényképileg megrögzíteni, melyek az illető közeg körletében történnek.

Ezen kísérletek, mint azt a kiállításon is látható volt, nem vezettek a kívánt eredményhez, mert egy bűneset észlelésekor az illető közegnek mindenesetre az az első dolga, hogy a tettes menekülését esetleg a tett véghezvitelét megakadályozza, s így azután rendszeren elkíséri a fényképpel. Egyes esetekben igaz, sikerül a kívánt eredményt elérni, ha pl. oly személyekről kell fényképfelvételt készítenünk, kiket nem kaphatunk csak setájuk alkalmával a gép elé, vagy ha arról van szó, hogy bizonyos személyeknek egy adott helyen való jelenléte állapítsassék meg. De alapjában véve az így elért eredmények csak a véletlennek köszönhetők. A véletlen érdekes eredményéhez tartoznak azon merényletek fényképei, melyek Mac Kinley az Egyesült-Államok volt elnöke, ellen Czolgosz által, II Vilmos császár ellen Moszkvában s Alfons, spanyol király ellen követtek el.

A bátóságok által készített ily ad hoc felvételek főképpen oktatási czélokra készültek.

A kiállításon találjuk az államok által használt nyomozó lapok tömegét is. Ezek az illető egyén személy-leírását, fényképét, ujjlenyomatait, testének méreteit stb. tartalmazzák. Itt merül fel leginkább azon követelmény, hogy ezen kérdés nemzetközileg rendeztessék. A hány állam, annyiféle a köröző level s egyes államé oly adatokat is tartalmaz, melyek ellenőrzésére más állam közegei oktatva ninesenek.

Az ujjlenyomat-rendszer fontossága ezen a kiállításon számtalan esetben fényképekkel kellően illusztrálva bizonyították. Azon remény, hogy az ujjlenyomat a kereskedelmi életben is érvényesül eddig sajnos nem teljesült, pedig a lenyomat egy feltétlen biztos, utánolatlan, azonossági bizonyíték.

Igaz ugyan, hogy a mai eszközök megengedik, hogy egy ujjlenyomat *látszólag* hiba nélkül utánaztassék, de ép oly bizonyos, hogy az utánzat mint ilyen azonnal felismerhető.

Az emberi bőr ugyanis egészen másképpen visel-

kedik a festékekkel s papírral szemben mint bármely más anyag; s mint hogy a nyomtatáshoz használt egyéb anyagok egymás között és a lenyomatban is lényeges különbséget mutatnak fel. Egy sárgaréz bélyegző pl. másképpen nyomtat mint egy aczélbélyegző s mindkettő másképpen mint egy ruggyantabélyegző.

Az ujjlenyomat-rendszer elterjedése magával hozta azt is, hogy a fényképezés ujjlenyomatok biztosítására, rögzítésére, nagyítására és összehasonlítására is használtatik. Külön fényképezőgépek szerkesztettek, hogy üvegen stb.-in levő láthatatlan ujjlenyomatok a fényképezés segítségével láthatóvá téteessenek. Ezt elérendő, a technika más eszközökkel is rendelkezik. A legegyszerűbb már a következő. Egy igen sűrű, puha s a legfinomabb hajzathból készült ecsetet, tiszta s teljesen száraz köromba mártva, ezzel a kérdéses felületet néhányszor végigsimítjuk, mire az ujjlenyomat hamarosan láthatóvá válik. Ha az illető felület oly anyagból állana, melynek rostjai különféle, irányban terjednek, pl. papír, fa stb. úgy az ecsetelőnek is különféle irányban kell történnie.

Bár igaz, hogy a bűnügyi czelokra készített fényképeknél a »kérem csak barátságosan« és az úgynevezett bizelgés, azaz az arcz szépítése a fényképen ki van zárva, mégis előfordulhat, hogy a bűnügyi czelokra készített fényképeknél kénytelenek vagyunk az arczot szépíteni jobban mondva előzetesen rendbehozni. Hüllák felvételénél használt úgynevezett »tetemöltöztetés«-ről van itt szó. Tapasztalati tény, hogy a hullák a hozzátartozók, sőt még a szülőik által sem ismertetett fel (agnoskáltatott). A kínok e téren csak egy kis tapasztalata is van, nem fog ezen csodálkozni. Egy meggyilkoltnak, vagy egy vízbe fulltnak teteme, kivált ha a halál már hosszabb idő óta állt be, annyira el van torzítva, hogy könnyen érthető, ha nem sikerül a hullák azonosságát megállapítani.

A tetemek rendbehozására használt különféle módszerek, folyadék. különösen gliczerin befecskendezése, fagyuvál való bedörzsölés stb. nem ujak, egy egészen új módszert hozott azonban dr. Minovici a kiállítására, melynek leírása alább fog következni.

Még csak az van hátra, hogy az olvasó a fényképezési ipar azon ágairól, melyek a bűnügyi fényképezészetben használt gépekre vonatkozással bírnak, tájékoztassék.

Azon mértékben, melyben a fényképezés alkalmazása a közbiztonsági szolgálatban terjedni kezdett, felmerült annak szükségessége is, hogy orszáinkra külön gépek szerkesztessenek, melyeket a hivatásos fényképész műtermében hiába keresnők, mert annak azokra nincsen szükcsége.

Külön gépek szerkesztettek, másolatok gyors s nagy-számban való elkészítésére, nagyításoknak gyors előállítására.

A legjobb órák,

legszilidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műórásnál Szegeden.
Javítások 5 évi Jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Oly gépek is léteznek, melyek nemcsak a szobában, hanem nehéz helyi viszonyok között a szabadban is helyes képeket állítanak elő. Gépek, melyeknek fentről le s lentől felfelé kell dolgozniuk, sőt olyanok is, melyek bizonyos alkalmakkor basználva mindenféle tulajdonságokat lehetőleg összefoglalnak, s a legkülönbözőbb esetekben sikerral basználhatók. Ilyen például az a francia gép, a mely a francia Brigade mobile de police szolgálati felszereléséhez tartozik.

Igen elismerésre méltó, hogy az ipar e téren is tett kísérleteket, bár tekintetbe véve a vevők aránylag csekély számát s azt, hogy mindég különleges gépekről van szó, az üzleti rész inkább háttérbe szorul, miért is csak elsőrendű czégek jöhetnek tekintetbe.

Természetes tehát, hogy az ezen gépek előállításával foglalkozó czégek száma csekély s a kiállításon is csak két czég szerepelt. A drezdai Ernemann A. G. Henrik s a bécsi Lechner-féle czég.

Az egyes kiállítók által beküldött felette érdekes, sokoldalú s terjedelmes anyagból csak azon részek leírására szoritkozom, melyek lapunk olvasóit leginkább érdekelhetik.

Végtelem sajnálom azonban, hogy technikai okokból nem sikerült cikkemet néhány igen érdekes képpel illusztrálnom, melyek a kiállítást oly tanulságossá s jellegzetessé tették.

(Folytatjuk.)

ÉRDEKES- NYOMOZÁSOK.

Egy emberi fenevad.

Irtó: Rák.

— Aztán remélem nem találkozunk többé, legalább itt nem — szólta a szamosújvári fegyház igazgatója, átnyujtva az előtte álló alaknak az elbocsátót (melylyel eltávozásakor minden feyenczet megtisztelnek), miután megtartotta a szokásos prédikációt. Elég ideje akadt azon gondolkodni, hogy mi tesz az, embert ölni.

Latkulik Péter nem válaszolt, csak mohón nyult az elbocsátó levél után.

Igazi börtöntypus volt ez az alak. Alacsony, bátrnyomott homloka, hátul kidudorodó tarkoponyája, kicsiny nyugtalanul pislogó szemei és sonyi tekintete eléggé elárulták alacsony intelligenciáját és a benne rejlő rossz indulatokat. Börtönben született és ott töltötte élte javarészét.

Tíz évi raboskodás után nyitlak meg előtte a fegyház kapui. Emberölésért kapta azt a csekély tíz évet. Szóval az úgnovezett nehéz fiúk közé tartozott és a csendőrség előtt különösen ismert és féltve őrzött volt.

Talán harmadnapra, hogy a fogházból kiszabadult, betért Kápolnokmonostoron a koresmába egy ital borra, no meg egy kicsit „széjjel nézni.”

Az egyik sarokban egy 30—35 év körüli néber gubbaszkodott, a ki úgy látszik megnyerte Latkulik tetésését, mert elvinte csak a szomszédból beszélt át az asszonyhoz, később át is ült hozzá.

Az asszony hűségesen börpintgetett a Latkulik által nagylelkűen hozott pálinkából s a fogyasztott ital bebotása folytán lassanként bőbeszédűvé válván, titokban megsugta Latkuliknak, hogy nagyobb mennyiségű pénzt rejteget magánál.

Latkuliknak sem kellett több; ez az ő madara. Addig hozatta a pálinkát és itatta vele az asszonyt, míg az tökéletesen leittasodott. Az önmagával tehetetlen asszonyt azután kicsalta az árnyékszékre, ott nemileg közöszült vele és eközben megfojtotta és kirabolta. Mily nagy volt azonban megrökönyödése, mikor a remélt nagy összeg helyett mindössze négy krajczárt talált a szerencsétlen nő zsebében.

Latkulik vissza sem tört a koresmába, hanem tudva, hogy mi következik, nekivágott az erdőnek.

Irtak akkoriban az Urnak 1899-ik esztendőjét. Régi jó idők, különösen az ambíciós csendőr számára, a mikor még elég sok Latkulik fajta mákvirág keresett és talált üdvös menedéket az erdőn.

Latkulik kinyomozása és elfogatása nem járt nagy nehézséggel.

Denique a tettes megkerült s a megyarlaposi járásbiróság czellájában várta a bekövetkezendőket; de nem várt sokáig.

Egy gombostű segélyével kinyitotta a czella ajtaját és megugrott. A fogházor ugyanis nem zárta le (s szabály ellenére) zárral az ajtót, hanem elegendőnek tartotta az ajtón és az ajtófélfán alkalmazott és a függő lakat számára szolgáló vaspántba egy fadarabot dugni. Latkulik a gombostűt egy fakanál végére erősítve, azzal a megfigyelő lyukon át a fadarabot a pántokból kiemelte és az ajtó nyitva volt.

Megkezdődött újból a bajeza Latkulik után, most már megerősített járőrökkel. Harmadnapra sikerült is elfogni és a járásbirósághoz bekisérni.

Most sem maradt sokáig a fogházban.

Néhány napra rá, hogy másodszer is elfogatott, egy délutáni sétáltatás alkalmával talált szöggel először a czella falát próbálta kibontani, de midőn észrevette, hogy a fal túlságosan vastag és még az esetben is, ha azon megfelelő lyukat tudna vájni, akkor sem vezetno utja a szabadba, hanem egy szomszéd szobába. A már említett szöggel lekaptarta a czella hűfőle nyíló ajtajának felső sarkvása körüli vakolatot, majd az azt körülvevő téglákat mozgatta meg annyira, hogy a sarkvas engedve az erőszakos mozgatásnak, meglazult és így azt Latkulik kibuzhatta. Ezután a czellában levő fakupéra állva, a kibuzott sarkvasat az — a mint már említettem lefelé nyíló — ajtó és ajtófélfá közé préselte úgyannyira, hogy az okként támadt ürbe kezett betehette. Az óriási erőt ember egy irtózatoss rántással leszakította az ajtó felső részét, az így támadt részen

Ha fáj a feje ne tévóvazzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmarkacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1,20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Klaprosten. Orvosok által ajánlva. Három dobognál ingy. postal szállítás.

De la Roche-bárónő és gépésze.

A június 8-iki zápor után.

A budapesti nemzetközi repülőversenyekről.

szépen kilépett a folyosóra, a fogházörnek falon függő Werndl karabélyát magához vette és a kerítésen át ellépett.

Történt ez a későbbi megállapítások szerint hajnali kettő-három óra között s az óra délelőtt kilencz órakeresületéről.

Táviratilag összpontosítottam a szomszédos órsők legénységét s újból megindult a hajszja. Napokig jártuk a Czibles havas alját, melyről tudtuk, hogy azt Latkulik előszeretettel szokja felkeresni; de egyelőre eredmény nélkül.

Bizalmas embereimtől vett jelentés szerint Latkulik Bukovinába szándékozott kimenekülni és így a Cziblesnek keleti oldalára eső részét portyáztattam leginkább.

Ha jól emlékszem a nyolczadik napon történt, hogy egy járőrrel a lankás hegyoldalon portyázva, mintegy 80—100 lépés távolságra Latkulikot láttuk a bokros lankásból felugrani és örült iramban tova szaladni.

Miután «a törvény nevében» megállítását célzó rákiáltás daczára is tovább szaladt, a járőr egyik tagja (nevére már nem emlékszem) utána lőtt, mire Latkulik elbukott. Odasiattünk, de Latkuliknak csak hült helyét láltuk.

Úgy látszott, hogy a nagy fáradozás sikertelen marad s a bűnös elmenekül.

A következő napon Jenáki őrmester jelentette nekem, hogy tennék kísérletet a B. I. havasi esztinája körül leest állani, mert ő bizonyosan tudja, hogy az esztinás leánya Latkulik szeretője s kizártnak tartja, hogy Latkulik, mielőtt végleg átszöknék a határon, el ne bucsuzék szeretőjétől.

Megszivleltem tapasztalt altisztemnek ezen jelentését és meghagytam, hogy az esztina körül husz ember éjjel-nappal lesállást tartson.

Latkulik nem is várakoztatott meg bennünket sokáig; huszonnégy óra multán kézrekerült.

Mikor kikérdeztem, első sorban arra voltam kíváncsi, hogy miként menekült meg volt meglövés után. Levetettem ruháit, de testén lövésnek semmiféle nyomát nem találtam. Megkérdeztem Latkulikot, tényleg ő volt-e az, kire csendőröm rálőtt. Mikor igenlő választ kaptam, azt kértem tőle, daczára annak, hogy nem sebesült meg, miért bukott el közvetlenül a lövés után?

— Domnule! A golyó olyan közel füttyült fülem mellett, hogy nem voltam bolond magamat egy eredményesebb lövésnek kitenni. A lövés után négykézláb szaladtam tovább.

Latkulik életfogytiglani fegyházra ítéltetett.

*

Ugyanakkor, a mikor Latkulik hozzáálló kísérettel Magyarlápásra bevonult, behozta a stojkafalvi bíró az általa a Siatra havason (az én volt vadászterületemen) meglőtt medvét is.

Mondhatom, hogy a nagy eseményekre kivonult publikum jóval jobban örvendezett az emberi, mint az állati fenevad elfogásának.

A szentek szerepe a magyar nyelvben.

Trócsányi Zoltán írja a Magyar Nyelv legutóbb megjelent számában: A magyar nép nemcsak templomban emlegeti a szenteket, s nemcsak fobászaiban. Régi könyvekben gyakran olvasni, a néptől ma is gyakran hallani pontosabb dátum helyett valamely szent tiszteletére rendelt ünnep napját. «Szent Györgykor kezdődik a tavasz», «Szent Mibálykor az ős»; a régi naptárakban a jóslások, tanácsok, elbeszélések dátuma sohasem a hónap s annak számmal nevezett napja, hanem mindig valamelyik szent nap. Nagyon érdekes ebből a szempontból az 1674. Lőcsén megjelent Calendarium Oeconomicum, a mely utasításait, tanácsait, jóslásait mindig szent naphoz viszonyítva, kapcsolva mondja el. Például «a' minémü üdőlészen üszögös Sz. Péter nap előtt való étezakán, olyan léezen az ntán negyven napig, és ha Sz. Péter esztin való étezakán meg nem fagy, az után ne félj a' fagytul.» A nép még ma is így beszél.

A gazdasági életben a legtöbbet emlegetik Szent Györgyöt, Szent Ivánt és Szent Mihályt, mert az elsőnek tavasszal (áprilisban) van ünnepe, a másodiknak júniusban, a mikor már érik a vetés, a harmadiknak szeptember végén, a mikor a mezei munkának nagyrészt vége. Így, a mi április vége felé történik, az Szent György-nap tájban történik, s a mi szeptember végén, az Szent Mibály-nap tájban. Ennek egyszerű magyarázata az, hogy a nép fia, ba olvasni tudó ember is, akkor sem tartja számon, hogy mikor hányadika van, mert az nem fontos nála; az ő munkáját úgy sem lehet batár-időböz kötni, azt azonban kalendáriumából vagy ballomásból előre tudja, hogy melyik szentnek melyik héten van ünnepe s ha valami időpontot közelebről meg akar határozni, valamelyik szent ünnepét veszi irányadónak. (Például: Dömötör, a tél rátok tör.)

S minthogy a jóslásokat mindig valamely szent ünnepével hozták kapcsolatba, a szenteket úgy tekintették, mint a kiktől függ az illető jóslat beteljesülése. Azokat a virágokat, növényeket, melyeket Szent György-nap tájba látni meg, Szent György tulajdonának tekintette, s elnevezte a nép Szent György virágának, ugyan így volt a többi szentekkel is. A babona aztán ezeknek a szent növényeknek csodás erőt tulajdonított s gyógyított vele. Érdekes például a veszetheg ellen való kuruzslószor, a melyben van többek között Szent János-nap előtt szedett ezerjófű, Szent György előtt villám által ütött fa forgácsa, Szent György előtt szedett rutafa, Szent-Iván-bogár, Szent Iván hajnalán mezitláb járván, az ember talpára és lábujja közé ragadó virágok és füvek. A szenteknek azonban nemcsak növényeik vannak.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből 66 gummikból 20% áruugodm. részesülnek. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes kiállítás mellett. Csekély hávli részletfizetésre.

Paulhan felszáll Mrs Cartezával.

A «Galamb» felborult.

A budapesti nemzetközi repülőtversenyekről.

Vannak állataik, penzeik, adóik, hónapjaik; ezek közül soknak nem tudom magyarázatát adni; a legtöbbnek magyarázata valami rejtett népmesei, bibliai vagy legendái vonatkozás, sok esetben félreértés, esetleg erőszakos belemagyarázás lehet. Összegyűjtésük azonban tanulságos, mert nyilvánvaló lesz, hogy a vallás mennyire rányomja bélyegét a nyelvre s mennyire megokolt az a felfogás, mely ősvallásunk emlékeit is nyelvünkben keresi.

A növényneveknek túlnyomó részben ez volna magyarázatuk. A hónapok kétségtelenül legkiválóbb szentjüktől kapták nevüket, úgyszintén az adok attól a naptól, a melyen fizetendők voltak. A Szent Péter tulajdonát alkotó dolgokat népmesei motívumok magyarázhatják, mert mint Jézus Krisztus kísérelő társa, ő a magyar népmesék egyik legkedvesebb és legnépszerűbb alakja, a kivel különösen korcsnákban sok komikus dolog történik; az ilyen elnevezéseknek, mint szent Péter szakála, karja, ez lehet magyarázatuk.

KÉPEINKHEZ.

A budapesti nemzetközi repülőversenyekről.

Tizenegy napig tartó s különféle eredményekkel végződő repülések után véget ért a budapesti nemzetközi repülőverseny. S bár a naponta előfordult elemi és technikai akadályok, a felhőszakadásig fajuló mindennapos esőzés által hátráltatva, nem is nyújthatta a verseny azt, a mit a másutt elért magassági és távolsági rekordokról való értesülések folytán felcsigázott képzelődésű közönség várt s ha a majdnem naponta előfordult és szerencsétlenséggel is párosult lezuhanások nagyban csökkentették is az elért eredmény erkölcsi értékét, általában mégis azt mondhatjuk, hogy szép, felemelő és lelkesítő volt mindaz, a mit produkáltak a felejtetetlen emlékként marad előttünk, a kik láttuk. Bleriot múlt évi itteni repülése óta mindennap óriási lépésekkel haladt előre az aviatika, de lépést tartott ezzel a közönségnek, az azóta több helyen elért repülési sikerek után felcsigázódott képzelődése is, ez volt aztán az oka, hogy a közönség, a mely rendkívüli várakozással nézett a repülő versenyek elé, csalódottnak és megcsalottnak érezte magát. De azért mindannyiszor dörgő tapsokkal, eljenzéssel és hálás elismeréssel adózott, valahányszor egyik vagy másik repülő ember egy-egy bravuros kanyarulatot, sikkes leszállást vagy magassági reptelést produkált. A többiek által naponként elért óránkénti majdnem 80 kilométeres sebességi és 3-400, sőt Poulhan 1060 méteres magassági repülése bőven kárpótolta a közönséget az utazási verseny-elmaradásáért és egyéb kellemetlenségeikért s különösen ez utóbbi magassági rekord váltott ki nagy lelkesedést. Elfoglalt a szív s akaratlanul könnyezett a szem, mikor a szédítő magasságban látta repülni embertársait, holott még csak alig pár éve, teljesen röghözkötöttéknek éreztük magunkat e tekintetben.

A szédítő magasságot nem kell itt szószzerűen értelemben venni, mert a repülő ember, bármily magasra is van, nem szédül. De nem azért, mintha a megszokottság már megedzette volna, hanem csupán annál az egyszerű körülménynél fogva, mert a levegőben

repülőgép a földdel összefüggésben nem álló s a levegőben önállóan mozgó test s a rajta ülő egyén előtt egyszerűen megegyezik az a távolság, a mi közte és a föld között van s ez okból nem fogja el a szédülés úgy, mint pl. az 50-60 méter magasságu s a földdel összefüggésben levő toronyról alatekintő embert, a ki a tornyon végig pillantva megrémül és rémületében elszédül az előtte borsasztónak tetsző mélység látára.

Ennél fogva a repülőgépre teljesen nyugodtan ülhet az ember, mert leszédüléstől nem kell tartania. Még is próbálták többen az itteni versenyeken. Legelsőnek Andrásy Géza gróf szállt fel, majd utána jöttek Károlyi Mihály gróf, s még sokan, már t. i. olyanok, a kik nem sajnálták a 3-4 perczig tartó légi utazásért a 2, 3, 4 és 500 koronát.

Mindezeket látva, nem lehet többé kétségünk az iránt, hogy az ember a levegőt is teljesen uralja már. S e hitünkben nem ingathat meg az itt és másutt is előfordult többszöri lezuhanás sem, mert szerencsétlenség előfordul a már minden tekintetben tökéletes vasuton, automobilon és gőzhajón is, pedig e két előbbi szilárd talajon rohog s az utóbbi is a levegőnél sokkal nagyobb teherbírásu és sokkal nagyobb ellenállásu vizen siklik tovább.

És bizonyos az is, hogy a repülőgépek folytonos tökéletesbítése mellett a szerencsétlenségek száma is fokozatosan csökkenni fog. S így nem messze az idő, mikor a repülőgép megszokott közlekedési eszköz lesz és társas kirándulásokat rendeznek majd rajta — természetesen még jó sokáig — csak azok, a kiknek repülőgépekre, a melyből néhány típust újból bemutatunk, elegendő pénzük s a szórakozására mindig idejük lesz.

HIREK.

Halálozás. Dr. Szekeres Gyula m. kir. honvéd százados hadbíró, a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság igazságügyi előadója, hosszas és kinos szenvedés után, folyó hó 13-án jobblétre szenderült. Az elhunyt mint kiváló jogász s úgy is mint rokon-szevres bajtárs igen nagy kedveltségnek örvendett bajtársi körökben. S amellett, hogy rendkívüli tevékenységével a csendőrkerületi parancsnoknak nagy segíté-gére volt a fegyelmi és bűnügyi dolgok elintézésében, mint humányos gondolkozásu és előnyösen képzett bíró a csendőrlégénység erkölcsi érdekeinek megvédésében is dicséretes tevékenységet fejtett ki. Temetése a katonai és csendőrségi, valamint a honvéd hadbírói tisztikar számos tagjának részvétele és a budapesti csendőrlégénység jelenléte mellett, folyó hó 15-én volt katonai gyászpompával. Nyugodjék békében!

A délvideki árvíz. Hazánk déli részén, Krassó-Szörény- és Temes megyékben e hó 13-án, 14-én és 16-án a felhőszakadás óriási károkat okozott. A háromszoros felhőszakadás következtében a Temes, Cserna, Bisztra, Nera és Karas folyók, valamint az ezeket tápláló hegyipatakok medreikből kilépve és a bozovicsi, teregovai, karánsebesi, jámi, moldovai és orsovai járásokon átvonulva, minden utjukba eső tárgyat, embert és állatot elragadva magukkal sodortak. A féktelen ár, a mely elől igen sok ember pusztá életét sem volt képes biztonságba helyezni, falvakat, házakat, vasuti- és ország-

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!
Minden csendőr, ki órat, ókszer, gramofont vagy bármily más eszközt el akar vándorolni, nálam következők beszeresetheti: 30 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 5-6 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 130 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerinti: Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabban 10 nagy dupla lemezzel, 100 tával, portamentesan 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen házhoz jövök, miután évi bértulajdonos van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórás és műdtvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

uti töltéseket, vas-, beton- és fahidakat törestől kitépelt, erdei fákat, egész nyájakat és az utjába kerülő emberek százait sodorta magával, mázsás sziklákat hengerítve maga előtt. Az ár, a mintegy 400 emberéleten kívül, vagyonban több millióra rugó kárt okozott, számos község lakosságát döntötte nyomorba és úgy a vssnti, mint a kocsiközlekedést sok helyen hosszabb időre megakasztotta. Az árviszár által sujtott vidékek lakosainak segélyezésére Ő császári és apostoli királyi Fellege legfelsőbb magánpénztárából 100.000 koronát adományozott a ugyanily összeget bocsátott a sujtott vidék hatóságainak a kormány is rendelkezésére. A veszély pillanatában talpra állott csendőrségnek a romboló árral szemben, csupán a megmenthető vagyon biztosítása körül sikerült eredményes tevékenységet kifejtenie.

Vasuti szerencsétlenség. Junius 13-án Jadvölgyön az 561. számú gyorsított tehervonat nyílt pályán belezaladt az 569. számú tehervonatba. Az összeütközés következtében egy pályamunkás és három fekező meghalt, négy vasuti alkalmazott pedig megszebesült. A vasuti rakományból 21 darab szarvasmarha elbullott, 24 darab megsérült, nagy mennyiségű egyéb áru pedig megsemmisült. A vasuti kocsikból 25 drb. részben összetört, részben pedig megrongálódott. A forgalmi zavár 17-ig tartott. Vizsgálat bevezettetett.

Végzetes vásár. Junius 12-én délelőtt a Jászárkoszálláson tartott országos vásáron Fodor György tarnaőri illetőségű egyén egy budapesti kereskedőt késsel megtámadott. Bruder József jászapatúti őrsbeli csendőr az őrsvezető, szolgálatteljesítés közben arra monve, a támadó Fodor ellen fellépett, mire az a csendőr ez. őrsvezetőt támadta meg és annak zubbonyát megragadva leszakította. A támadás elhárítására Bruder ez. őrsvezető szuronyt használt és Fodort gyomron szurva, halálosan megsebesítette.

Vasuti kedvezmény kiterjesztése. Lapunk mai számának hivatalos részében közöljük a honvédelmi miniszter ur által a folyó évi májusa hó 28-án kiadott 4982/eln. számú azon körrendelet, a melyvel a féláru vasuti menetdíjkedvezmény, a szolgáltatón kívül utazó tényleges és nyugállományu, várakozási illetékekkel szabadságolt, valamint szolgáltatón kívüli viszonyban levő tiszték, ez utóbbiak ha egyenruhában utaznak, zászlósok, hadapródok és hasonállásuak, tisztviselők és egyéb katonai (honvéd) havidijasok és hozzátartozóikra is kiterjesztetett. Több helyről hozzánk intézett kérdésre és a további kételyek eloszlatása céljából tudatjuk az érdeklődőkkel, hogy ezen kedvezmény, mint havidija sokat, a csendőr járás- és törzsörmeistereket, valamint azok családtagjait is megilleti.

KÜLÖNFÉLÉK

A nagyvárosok hajdan és most. Ha valamely város igényt tart a nagyváros elnevezésére, úgy legalább 400 ezer lakossal kell bírnia. Egy felszázaddal azelőtt még másképen gondolkodtak a tekintetben az emberek. Ha valamelyik városnak 10.000 lakosa volt, úgy egészen komolyan a nagyvárosok közé sorozták és 100 évvel azelőtt még ennél is kisebb városokat is nagyvárosoknak neveztek. 110 évvel azelőtt az egész világon nem volt

egyetlen város se, a melyeknek egy milliónál több lakosa lett volna. Londonnak 1800-ban 959.000 lakosa volt. Száz évvel később 1900-ban már 11 olyan város volt az egész világon, a melyeknek egy milliónál több lakosainak száma. Első helyen áll ezek között London ötödfel millió lakossal, utolsó helyen pedig Peking kerek egy millió lakossal, közbül sorakoznak New-York, Páris, Berlin, Tokió, Csikágó, Bécs, Philadelphia, Szentpétervár és Konstantinápoly. 1850 körül az egész világon csak négy város volt, a melyekben félmilliónál több ember lakott. Ma harmincz ilyen város van, a melyek közül 19 Európára és Amerikára esik, a többi pedig Ázsia és Afrika között oszlik meg. Kínában hat ilyen nagyváros van, Indiában három, Japánban, Sziámban és Egyiptomban pedig egy-egy 100.000-nél több, de 500.000-nél kevesebb lakosa volt 1900-ban összesen 240 városnak. Ezek közül Európára 129, Ázsiára 58, Amerikára 44, Afrikára öt és Ausztráliára négy város esik. Ez európai 129 nagy város az egyes országok között a következőképen oszlik meg: Angliában van 34, Németországban 30, Oroszországban 13, Olaszországban 10, Ausztria-Magyarországban hat, míg a többi a kisebb államokra esik, 1850-ben Európában csak 44, 1800-ban pedig csak huszonegy olyan város volt, a melyeknek 100.000-nél több lakosuk volt. Leggyorsabb a fejlődés az Egyesült-Államokban. Ott 1800-ban még nem volt egyetlen nagyváros se; 1850-ben volt hat, 1880-ban 19, 1890-ben 27 és 1900-ban 38. Angliának 1800-ban még csak egy igazi nagyvárosa volt. Németországnak pedig kettő. 1900-ig a nagyvárosok száma Angliában 39-re, Németországban pedig 33-re növekedett. A többi államban a nagyvárosok fejlődése kisebb arányokban történt. Oroszországban a nagyvárosok száma 3-ról 16-ra, Franciaországban 3-ról 15-re, Ausztria-Magyarországban 1-ről 8-ra, és Olaszországban 6-ról 11-re emelkedett az elmúlt évszázadban.

A kopaszság és műveltség. Egy francia doktor egy orvosi folyóiratban arról cikkezik, hogy a kopaszság többnyire az intelligenciának a jele. Így például azok a népek, a melyek szellemileg alig fejtenek ki tevékenységet, mint például az eszkimók, lappok, indiánusok és a négerék, rendszeren sűrű hajjukkal tűnnek ki. Az európaiaknál és japánoknál ellenben igen gyakori a kopaszság. Newton, Leibnitz, Cervantes, Shakespeare és Goethe kopaszok voltak, ugyasintén Juliusz Cezár, Gusztáv Adolf, XII. Károly, Nagy Frigyes és I. Napoleon is. Zolanak igen gyér haja volt, Moltke koponyója pedig olyan sima volt, mint egy billiárd golyó. Jókai Mor is állandóan parókát hordott. De azért természetesen a kopaszok közt is sok akad a ki nem epen olyan nagy szellem mint a fentiek.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségnevtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényeségénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek, Szolgálatnál kapcsolatos kérdésekre csak az esethen válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és

**INGYEN
GRAMOFON**

lemezvásárlás ellenében! Mindazoknak, kik nálunk dupla nagy elsőrendű gyártmányu lemezeket vásárolnak a 4 korona, azoknak teljesen ingyen adunk gramofont 5-fele nagyságban. Ne vegyünk részletfizetésre öt-hatszoros áron, mikor készpénzért sokkal olcsóbban vásárolhatunk. Mi egy állandó lemezvásárló közönséget toborozunk össze s így a gép árát idővel a lemez utánrendelésekkel hozzuk be. Ez magyarázza meg az okát fenti ama rendszernek. Ingyen küldünk azonnal 10 drb lemeztől a 4 K egy 80 K-ás gépet, 15 drb lemez vételénél a 4 K egy 130 K-ás gépet, 20 drb lemeztől a 4 K egy 160 K-ás gépet. A lemezek csoportosítása a legn. gondtal történik. Szétküldés utván. Szent László Intézet Budapest, 50/Veres Pálné-u. 16.

a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknek eleje véteassék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

29. és M. Gy. örsv. Dobsina. Forduljanak kérelmükkel közvetlenül illetékes helyre.

Köszönbánya. Szolgálati ügy.

Veréb csendőr. 1823. 5. 12.

XII. Ne tévesse össze a két §-t. Az első összpontosításról a második rabkísérétről szól. Egyik §. a másikra nem vonatkozatható.

Tíri csendőr. 1. A II. eszolg. ut. 55. §-ában foglaltak mérvadóak. 2. Lopás kihágás nem létezik.

R. J. 1909. A feltételtől való eltekintés iránti, kelles megindokolt kérelmét terjeszse elő szolgálati úton a kerületi parancsnoksághoz, mert baján csak ott segíthetnek.

R. J. ez. örsv. Vidra. Az 1907. évi febr. 6-án kelt 50951-16. honvédelmi miniszteri rendelettel az 1901. évi augusztus 8-án kelt 5370 eln. es. rendelet 3. pont. ut. bekezdése — mely a szorongóbüvely honbégységét rendelte el — hatályon kívül helyeztetett.

1111. Kerületi parancsnokság hatáskörébe tartozván, konkrét választ nem adhatunk. Csak annyit, hogy „igény”-ről szó sem lehet.

Gy. A. csendőr Páczin. Négy szolgálati évvel polgári államszolgálatra nem pályázhatik, ennél fogva kérvényt sem nyújthat be.

K. G. csendőr Törökbecse. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

R. csendőr Féregyháza. 1823. évi május 12-én. 50 filléryi bélyeget lapunk javára bevételstünk.

K. A. J. őrmester. Ugy van, a hogy közöltük. Nem lehetetlen azonban, hogy megkapja, feltéve, ha arra kiválóan érdemes. Sósgyógyfürdő. Közvetlen átlépés esetén igen. Olvassa el lapunk folyó évi 20. számában Hein György hadnagy sz. úr e tárgyá közleményét.

Omniusz. Csak 900 kor. végkielégítést kaphat, mert megszakított szolg. ideje a végkielégítés megállapításánál figyelembe nem jöhet.

L. J. örsv. Köszönjük a eszélyes üdvözlötet. Bajtársainak van igaza. Bővebb magyarázat teljesen felesleges.

Szeréy. Kérdései minden szerénységet nélkülöznek. 1. Nem. 2-3. Severien a maga ajtaja előtt.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1910. évi május hó 23-án kelt 33980/III. számú átirata szerint a szolgálaton kívül utazó tényleges és nyugállományu, várakozási illetékekkel szabadságolt valamint szolgálaton kívüli viszonyban levő tiszttek, ez úllóbbiak, ha egyenruhában utaznak, zászlósok hadapródok és hasonállásuak, tisztviselők és egyéb katonai (honvédségi) havidijasok a m. kir. államvasutakon és a kezelése alatt álló helyiérdekü vasutakon az ezidőszert fennálló 33%-os vasuti menetdíjkezdvménye 50%-ra felemeltetett és ez utóbbi kedvezmény az említett tényleges, nyugdijas és várakozási illetékekkel szabadságolt katona (honvédségi) személyek családtagjaira is kiterjesztetett.

Ebhez képest mindazon imént felsorolt katona (honvédségi) személyek (a kik közé azonban a legénységi állományba tartozó személyek nem sorolnak) a meny nyiben a szolgálaton kívüli utazásaiknál eddig az alóőbb kocsiosztályra váltott menetjegyekkel a közvetlen magasabb kocsiosztály s illetve féláru II-od osztályu jegyekkel a III-ik kocsiosztályt vebették igénybe, ezen tul ilyen utazásai alkalmával a m. kir. államvasutak és a kezelése alatt álló helyi érdekü vasutak vonalain a használt vonatnemnek és kocsiosztálynak megfelelő féláru menetjegyekkel utazhatnak.

Ugyancsak féláru menetjegyekkel utazhatnak a fentebb jelzett igényjogosultaknak velük egy háztartáaban élő törvényes neje, és családi kötelékben, szülei ellátás alatt álló, még keresetnélküli gyermekeik, nemkülönbön nyugdijasoknak, nyugdíjat élvező özvegyeik s az említett korlátozással ezek gyermekei is.

Az itt megjelölt családtagok részére engedélyezett féláru menetdíjkezdvmény igénybevételére szolgáló iga-

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZIPÖGYÁR RT.

BUDAPEST

BUDAPEST

RÁKÓCZI-ÚT

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. lr. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. közőhadserég szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendü chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Előre meg kell mondani, hogy az orvosok ajánlják, hogy az óvakodjunk súlyos utazatokról.

Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és a 46 f. postaköltségek bekiállása után vagy utánvétel küldve

Szente Lajos gyógyszer

Budapest, Damjanich-utca 2.

zolványokat a családfő (özvegy illetve árva) esetről-
esetre kérelmezni tartozik és pedig akár a m. kir. ál-
lamvasutak igazgatóságától (Budapest. VI., Andrássy-ut
75. sz.), akár pedig a lakóhelyéhez legközelebb eső
államvasuti üzletvezetőségől.

Az ez iránti bélyegmentes folyamodványok az elől-
járó parancsnokságok (főnökök, nyilvántartó hatóságok)
részéről láttamozandók és a hivatalos pecséttel ellátandók.

A folyamodványok láttamozásánál az igényjogosultság
az anyakönyvi lap adatai nyomán állapítandó meg, e
tekintetben tebát kellő körületekintéssel kell eljárni.

Tekintettel a kedvezmények ezen lényeges és messze-
menő kiterjesztésére, a szomszédos forgalmi viszony-
latokban eddig igénybe vett 33%-os meneldíjkezdve-
ményben az eddigi igényjogosultak a jövőben nem fog-
nak részesülni.

Erről a nyugállományú és várakozási illetékekkel sza-
badságolt bavidijasok, valamint a tiszti (tisztviselői) öz-
vegyek és árvák az illetékes nyilvántartó batóságok által
lehető legrövidebb időn belül megfelelően értesítendők.

Kelt Budapesten, 1910. évi május hó 28-án.

Hazai Samu, s. k.

Nyári őrsök működésének megkezdése.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület marosvásárhelyi szár-
nyának területén fekvő kelemencserbuki és a dévni
szárny területén fekvő petrillerosui nyári őrsök műkö-
désüket 1910 június 1-én megkezdtek.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület dévni szárnyának né-
poszi őrsé, 1910 június 2-án Kisilvára helyezettét át.

Különítményfelállítás.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület kassai szárnyának
területén a dobsinai jégbarlangnál és Rankfüreden, a
sátoraljauhelyi szárny területén Erdőhényén és a löcsei
szárny területén Iglófüreden és Gánócson, 1910 június
hó 10-én, továbbá a m. kir. VI. sz. csendőrkerület za-
laegerszegi szárnyának területén Balatonfüreden, 1910
június 5-én, a soproni szárny területén Savanyukuton
és a szombathelyi szárny területén Tarcasfürdön,
1910 június 11-én egy-egy 2—2 főből álló különítmény
állítottatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

A tényleges szolgálati állományba felvétel:

1910. évi június 1-ével:

Reckert János m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli vár-
kozási illetékekkel szabadságolt járásörmester, az újból
megjelent felülvizsgálat eredménye alapján, mint „szol-
gálatképes”.

Okirattal megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőr-
ség felügyelője által:

Nemesszeghi Nemesszeghy László III. sz. csendőrke-
rületbeli főhadnagy, I. segédtsízt, segédtsízi minőségben
hosszu időn át, nagy szorgalommal és céltudatossággal
kifejtett eredményes tevékenységeért.

Dávid Ferencz IV. sz. csendőrkerületbeli járásör-
mester és

Jüngling Mátyás VI. sz. csendőrkerületbeli járásör-
mester, mindkettő hosszas csendőrségi szolgálati ideje
alatt kifejtett eredményes tevékenységeért.

Jutalmazások.

A m. kir. belügyminister ur 1910 május 3-án 55234/V.-b.
sz. a. kelt rendeletével a m. kir. II. sz. csendőrkerület
állományába tartozó Németh József őrmesternek 100,
Rab Zeigmond, Varga Pál, Pucse György cz. őrmesterek,
Baróti János őrsvezető, Tamás József és Fakesch Mi-
hály cz. őrsvezetőknek 30—30, Szeleján János, Rikker
Adolf, Ábrahám József és Posztós György cz. őrs-
vezetők, Morde Demeter, Fábrián Ferencz, Tóth Lajos,
Lepsy Ferencz, Buzlai András, Márcz Pinczán János
és Biacsi Bálint Sándor csendőröknek pedig 20—20
korona pénzjutalmat adományozott.

Előléptettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi május hó 31-ével:

Fogarasi Gyula őrsvezető, 1909 július 1-től számi-
tandó ranggal. őrsvezető címzetes őrmesterre és

1910. évi június hó 1-ével:

Petőfi Mihály cz. őrsvezető, őrsvezetővé.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

1910 június hó 1-ével:

László Ferencz I., Szabó József I. és Imecs József
cz. őrsvezetők, őrsvezetők ké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel el-
láttattak:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Gergely Sándor járásörmester, 1910 április 1-én, Ke-
resztes Samuel járásörmester, 1910 május 9-én.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Totb Géza I. őrmester, 1910 május 19-én.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Schenker János, járásörmester, 1910 január 1-én
és Kovács Gyula járásörmester, 1910 február 1-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel el-
láttattak:

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hang-
szert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészí-
tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldeték **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségetes díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kiss János cz. őrmester, 1909. október 9-én, Stef Mibály őrsvezető, 1910 január 1-én, Steiner József cz. őrmester, 1910 február 6-án, Karancsy Elemér őrmester és Molnár Bertalan cs. cz. őrsvezető, 1910 márczius 6-án, Rác János őrsvezető, 1910 április 1-én, Gyurka Mibály cz. őrsvezető és Brassai János cs. cz. őrsvezető, 1910 május 9-én, Nagy Imre cz. őrmester, Gál Lajos és Tegző Ferencz cz. őrsvezetők, 1910 május 10-én.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Kiss Lajos cz. őrsvezető, 1910 január 26-án és Nezezon István cs. cz. őrsvezető, 1910 május 28-án.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Csibi Ferencz cz. őrsvezető, 1910. január 3-án és Bara Ferencz cz. őrsvezető, 1910 márczius 9-én.

Névváltoztatások.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Vasink József próbacsendő, a m. kir. belügyminis-ter urnak 1910 április 30-án 49571/VI-a sz. a. a. kelt en-gedélye alapján, vezetéknevét „László”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

G. Urbán István cz. őrmester, Tekecs Eleonorával, 1910 május 9-én, Nógrádverőczen.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Hajzer János cz. őrmester, Jófejü Etelkával, 1910 május 15-én, Csicsón.

Pécs Ferencz csendőr, Nagy Juliannával, 1910 május 16-án, Ebeden.

Nyuli István őrsvezető, Klein Margittal, 1910 május 3-án, Szobon.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Konczos József őrsvezető, Pongrácz Annával, 1910 május 18-án, Molnaszecsödön.

Szabó József V. cz. őrmester, Lovrencsics Elvira Jo- zefával, 1910 április 30-án, Samszonban,

Kartai Nagy Pál cs. cz. őrsvezető, Gál Szidonával, 1910 május 10-én, Csilizradványban.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Both Márton cz. őrsvezető, Kádár Máriaival, 1910 május 8-án, Esztelneken.

Barta Sándor őrsvezető, Rátoni Terézzel, 1910 május 3-án, Buzdon.

Szabó József cs. cz. őrsvezető, Virág Emiliával, 1910 május 7-én, Brassóban.

Serény József cs. cz. őrsvezető, Farkas Katalinnal, 1910 április 30-án, Tüirkösön.

Demeter Simon cs. cz. őrsvezető, Lőrincz Sárával, 1910 május 17-én, Székelysomborban.

Hermecz Károly cz. őrsvezető, Pakker Rozáliával, 1910 május 16-án, Szászvároson.

Bajkó András cz. őrsvezető, Wagner Katalinnal, 1910 május 8-án, Homoróldarócson.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szűcs Sándor cz. őrmester, Danóczy Teréziával, 1910 május 3-án, Nagykörösön.

Szikler Ferencz cz. őrsvezető, Sáfrán Etelkával, 1910 május 15-én, Élesden.

Baranyai Imre cz. őrmester, Záhuj Piroskával, 1910 május 24-én, Pocsajban.

Iaczó János cz. őrsvezető, Székely Vilmával, 1910 május 16-án, Fábianbázán.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... könyvek, levelpapírok, imakönyvek es írószerek dus választékban. ...

Az őrs gazd. kezelési utasításhoz leadott szelvény-füzethen levő leg-
ujabb minta szerinti ruha- és fegyverzeti könyvecskék már raktá-
runkon készen vannak gyalog és lovasok részére.

Schwáb József műorás és ékszerész
Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri akar vásárolni, egy közpénz mint részletre, forduljon olyan czéghöz, amely rövid 1-2 év alatt kizá-
rólag csak a csendőrségtől 120 elismerő levelben részesült, ezen elismerést csak azért értük el,
mivel a saját kézből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 percet különbözhet. Körem-
sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától feljebb.

BUTOR

késpónsért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 68-59.

BUTOR